

Asia: VN/10633/2020

Digitaaliset keinot koronaviruskriisin jälkihoidossa -työryhmän väliraportti

Väliraportissa on kuvattu koronaviruskriisin aikaista digiloikkaa laajasti eri sektoreilla. Katsotteko, että sektorien kehitystyötä on kuvattu riittävällä tavalla?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

SuPer kiittää mahdollisuudesta lausua työryhmän väliraportista. Raportissa on laajasti kuvattu julkisen ja yksityisen sektorin lähtötilannetta, sekä Koronakriisin aikaansaamaa digiloikkaa. Tarkasteluaika on kohtuullisen lyhyt ja siksi on tärkeää jatkaa hyvin alkanutta seurantaa ja esitettyjen toimenpiteiden toteutumista arvioiden toivottuja vaikutuksia. Erityistä huomiota on kiinnitettävä vaikutuksiin yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuteen, jotta väliraportissa esitetty vaara heikoimmassa asemassa olevien putoamisesta digipalveluiden ulkopuolelle ei toteudu ja lisää eriarvoisuutta entisestään.

Terveys- ja sosiaalipalveluiden kuvauksessa, terveystalouden osuus on kuvattu huomioiden lähtötilanne, mutta sosiaalipalveluiden osuutta on täydennettävä ikäihmisten hoidossa jo käytössä olevilla, sekä kehitteillä olevilla teknologisia ja digitaalisia ratkaisuja. Ikäihmisten terveyden edistäminen ja kotona asumisen tukeminen digitaalisin keinoin lisää tutkitusti elinvuosia vähentäen samalla hoivasta aiheutuvia kustannuksia.

Katsotteko, että toimet, joita väliraportissa esitetään, riittävässä määrin edistävät tavoitteita? Jos ette, miten toimenpiteitä tulisi täydentää?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Esitetyt toimet ovat pääosin riittäviä. Kansallisten terveystalouden osalta, valtakunnalliseen tietojärjestelmäpalveluun pohjautuvaan (Kanta- palvelut) lääkityslistan toteutumista, tulee edistää nykyistä tehokkaammin. Ajantasaisten lääkitystietojen puuttuminen aiheuttaa huomattavia kustannuksia ja haittaa terveydenhuollolle ja yksilölle itselleen.

Väliraportin mukaan Suomi.fi-palvelussa tehtiin 22 000 sähköistä valtuutta toisen henkilön puolesta tehtävää apteekkiasiointia varten. Viitaten väliraporttiin, valtaosa yli 75-vuotiasta suomalaisista, joista suurin osa reseptilääkkeiden käyttäjiä, ei ollut käyttänyt internetiä kyselyä edeltäneen kolmen kuukauden aikana. Puutteellista osaamista tulee edistää ja parantaa niin että reseptilääkkeiden

käyttäjät pystyvät hyödyntämään paremmin verkkoapteekin palveluita reseptilääkkeiden tilaamisessa suoraan kotiin.

Mitkä toimenpide-ehdotukset tulisi priorisoida? Millä perusteilla?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

- Lainsäädännön on tuettava toimenpiteiden toteutumista
- Tietoturvallisuus ja tietosuoja, sekä toimivat, turvalliset ja luotettavat viestintäyhteydet on varmistettava ajasta ja paikasta riippumattomiksi. Raportista ilmenee, että Koronapandemian aikana, maaliskuussa puutteellisesti suojattujen etätyöyhteyksien ja -päätelaitteiden määrä kasvoi noin neljänneksen, samoin ilmeni huijausviestejä, haittaohjelmia ja kyberhyökkäyksiä
- Henkilöstön ja kansalaisten osaamisen kehittäminen yhdenvertaisesti, jotta digitalisaation tuomat uudet toimintamuodot- ja palvelut voidaan hyödyntää toivotusti paikka- ja aikariippumattomasti
- Tietojärjestelmät yhteen toimivuus yli sektori- ja toimintarajojen on varmistettava, tiedonkulun ongelmat ovat yksi suurimmista yksittäisistä potilas- ja asiakasturvallisuutta vaarantava tekijä
- SuPerin priorisoimat toimenpide-ehdotukset: 4, 9, 10, 12, 16, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 28, 35 ja 36.

Mitä toimenpide-ehdotusten toteutuksessa tulee huomioida?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Suomen kilpailukyky ja hyvinvointi ovat riippuvaisia yhteiskunnan osaamisesta ja koulutuksesta. Vaikuttavalla terveystaloudella on hyvinvointitalouden perusta. Euroopan tasolla väestömme ikääntyminen on suurinta, tämä on huomioitava toimenpide-ehdotusten priorisoinnissa. Digitalisaatio mahdollistaa täysin uudenlaisia toimintamalleja ja nopean tiedon kulun kustannustehokkaasti laajasti kaikille väestöryhmille yhdenvertaisesti. Toteutuksessa tulee huomioida lähtökohdat alueellisessa ja väestöllisessä eriarvoisuudessa osaamisessa, sekä verkkoyhteyksissä, jotta toimenpiteillä ei lisätä kansalaisten eriarvoisuutta ja syrjäytymistä.

Toimenpide-ehdotuksissa on viitattu jo käynnissä oleviin hankkeisiin, joiden osana toimenpiteitä voidaan edistää. Tunnistattekko muita hankkeita, joihin toimenpiteet tulisi kytkeä?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

Keitä toimenpiteissä ja niiden toteutuksessa/mahdollisissa tulevissa hankkeissa tulisi olla mukana ja miten hankkeet tulisi resursoida? Olisitteko itse halukas osallistumaan toteutukseen?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Toimenpiteiden toteutuksessa on tärkeä huomioida sidosryhmät, joihin vaikutukset kohdistuvat. Työelämällä on paljon olemassa olevaa tietoa ja kokemusta, joka on hyödynnettävä. Suomen lähi- ja perushoitajaliitto on halukas osallistumaan osaamisen kehittämistä, sekä sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevien toimenpiteiden toteutukseen.

Vapaamuotoinen lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Digitalisaatio ja teknologian kehitys luovat pohjan hyvinvointitaloudelle. SuPerista työryhmän kokoama raportti ja toimenpide-ehdotukset ovat hyvä lähtökohta vakiinnuttaa alulle saatuja toimivia käytäntöjä. Tiedon saatavuus ja yhteen toimivuus on varmistettava, jotta se on hyödynnettävissä yli sektori- ja toimialarajojen. Samoin yhdenvertaisten palvelujen toteutuminen, eriarvoisuuden vähentäminen ja syrjäytymisen ehkäisy ovat huomioitava toimenpide-ehdotusten toteutuksessa. Pidämme tärkeänä lisäksi raportissa esitetyn ”yhden luukun” periaatteen toteutumista, sekä ennaltaehkäisevän työn priorisoimista korkealle. Näiden toteutuminen edellyttää uudenlaisia osaamista niin henkilöstöltä kuin palveluiden käyttäjiltä. Siihen tarvitaan julkista ja yksityistä sektoria, eri toimijoiden välistä yhteistyötä sekä koordinaatiota.

Ottela Ritva

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry - Asiantuntija Elina Ottela